

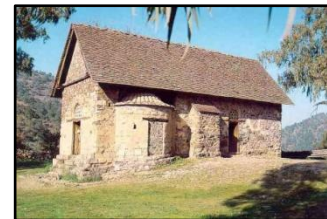
Η πολιτιστική κληρονομιά της Κύπρου

Η Πολιτιστική Κληρονομιά είναι η κληρονομιά των φυσικών αντικειμένων και των άυλων χαρακτηριστικών μιας ομάδας ή κοινωνίας που κληρονομούνται από τις προηγούμενες γενιές, διατηρούνται στο παρόν και είναι κατοχυρωμένες για το όφελος των μελλοντικών γενεών.

Ο όρος **Πολιτιστική Κληρονομιά** περιλαμβάνει:

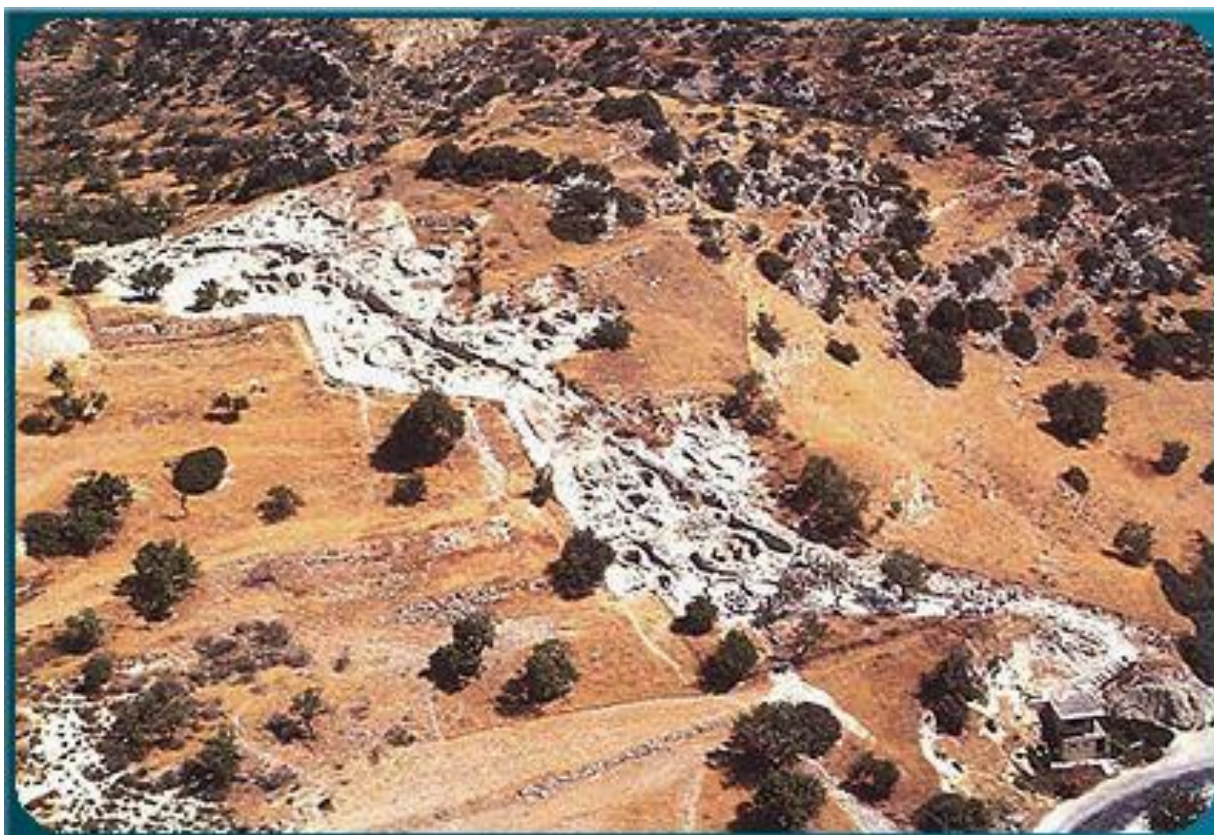
- τον απτό πολιτισμό (όπως κτήρια, μνημεία, τοπία, βιβλία, έργα τέχνης και τεκμήρια),
- τον άυλο πολιτισμό (όπως τη λαογραφία, τις παραδόσεις, τη γλώσσα και τη γνώση) και
- τη «φυσική» κληρονομιά, που περιλαμβάνει σημαντικά πολιτιστικά τοπία και τη βιοποικιλότητα.

Η Κύπρος διαθέτει μια πολύ πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, την οποία θα γνωρίσουμε στη συνέχεια της παρουσίασης αυτής.

Αρκετοί αρχαιολογικοί χώροι και σημαντικά μνημεία περιλαμβάνονται στον κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Ο αρχαιολογικός χώρος του Νεολιθικού οικισμού της Χοιροκοιτίας

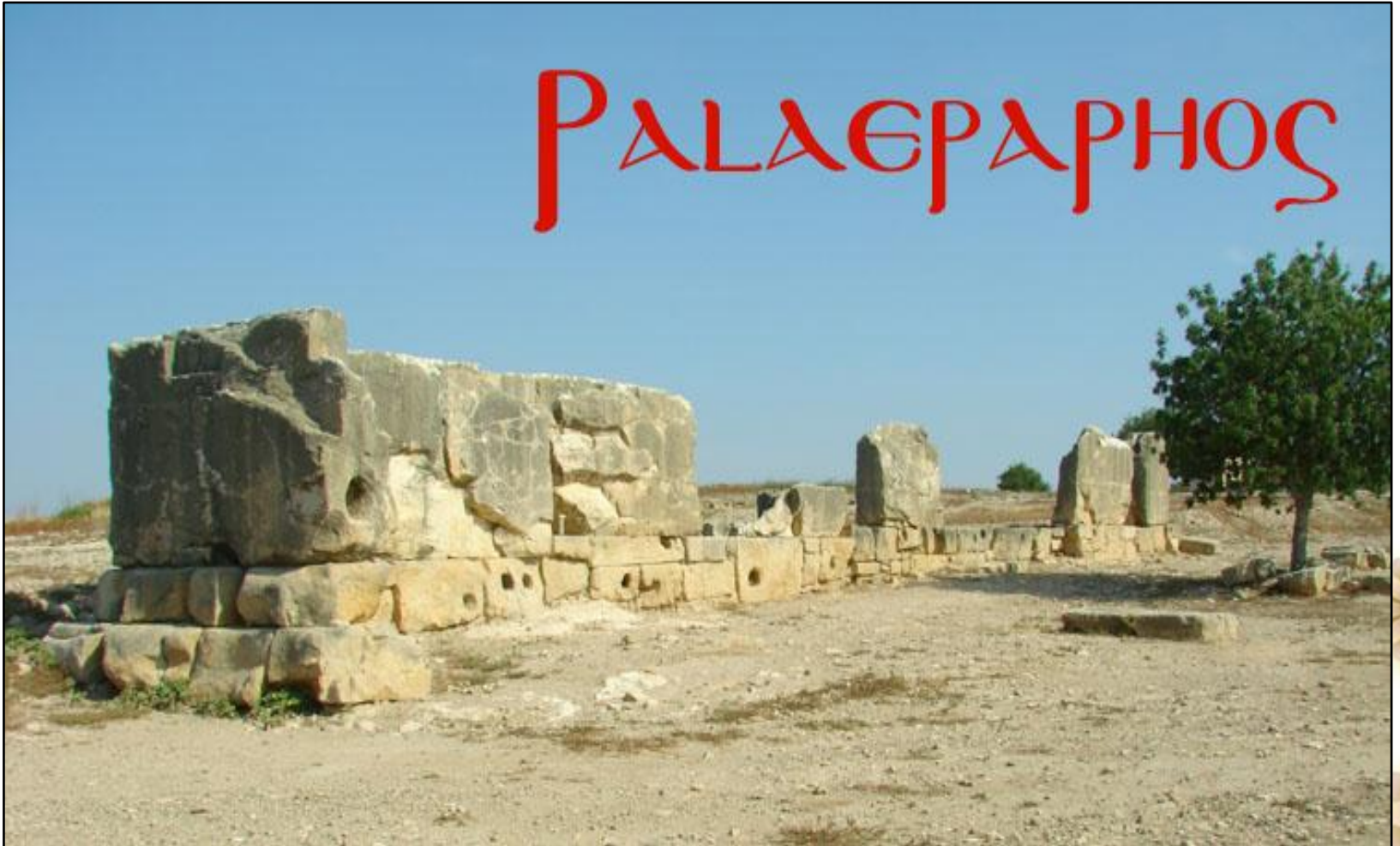

Το ιερό της Αφροδίτης στην Παλαίπαφο

ΠΑΛΑΕΡΑΡΗΟΣ

Τα ρωμαϊκά ψηφιδωτά του αρχαιολογικού χώρου της Κάτω Πάφου

Ψηφιδωτά στην Οικία του Διόνυσου – Πάφος

Οι δέκα βυζαντινές εκκλησίες στην οροσειρά του Τροόδους

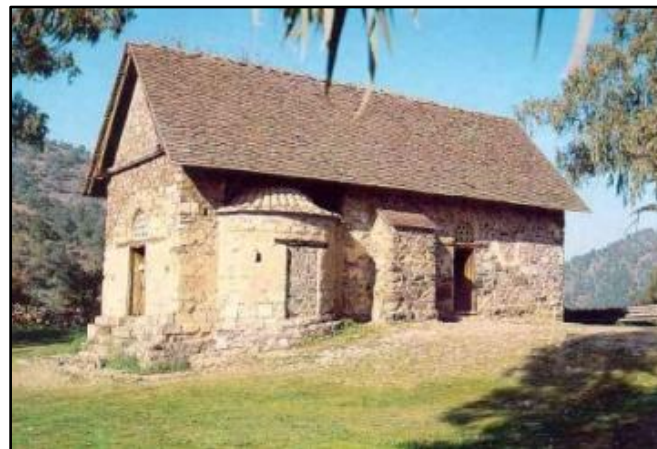
Άγιος Νικόλαος της Στέγης 11^{ος} αι.
Κακοπετριά

Άγιος Ιωάννης Λαμπαδιστής 11^{ος} αι.
Καλοπαναγιώτης

Παναγία του Άρακα 12^{ος} αι.
Λαγουδερά

Παναγία της Ασίνου 12^{ος} αι.
Νικητάρι

Παναγία Ποδίθου 16^{ος} αι. – Γαλάτα

Παναγία του Μουτουλλά 13^{ος} αι.

Αρχάγγελος Μιχαήλ 15^{ος} αι.
Πεδουλάς

Τίμιος Σταυρός 12^{ος} αι.
Πελένδρι

Τίμιος Σταυρός Αγιασμάτι 15^{ος} αι.
Πλατανιστάσα

Μεταμόρφωση του Σωτήρος 16^{ος} αι.
Παλαιχώρι

Πέρα από τα μνημεία που περιλαμβάνονται στον κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, στην Κύπρο υπάρχουν και πολλά μοναστήρια καθώς και πολλοί άλλοι αρχαιολογικοί χώροι που συνθέτουν την πολιτιστική μας κληρονομιά.

Μερικά μοναστήρια είναι:

Μονή Τροοδίτισσας – Τρόδος

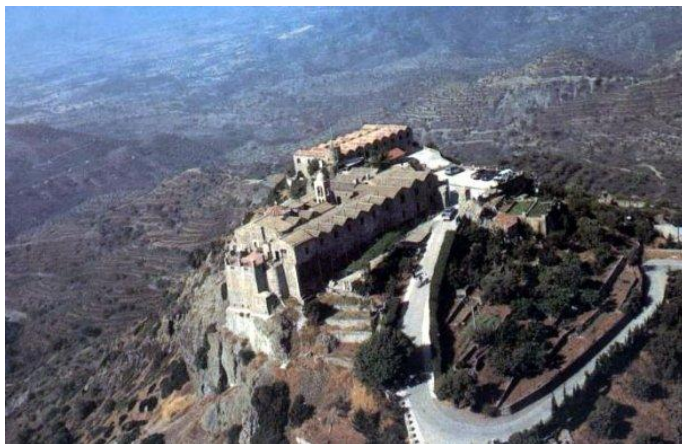
Μονή Αγίου Νεοφύτου – Τάλα Πάφου

Μονή Τιμίου Σταυρού – Όμοδος

Μονή Μαχαιρά

Μονή Σταυροβουνίου

Μονή Κύκκου

Στο νησί μας υπάρχουν και πολλά κάστρα που αποτελούν μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου μας.

Κάστρο Κολοσσίου

Κάστρο Πάφου

Κάστρο Λεμεσού

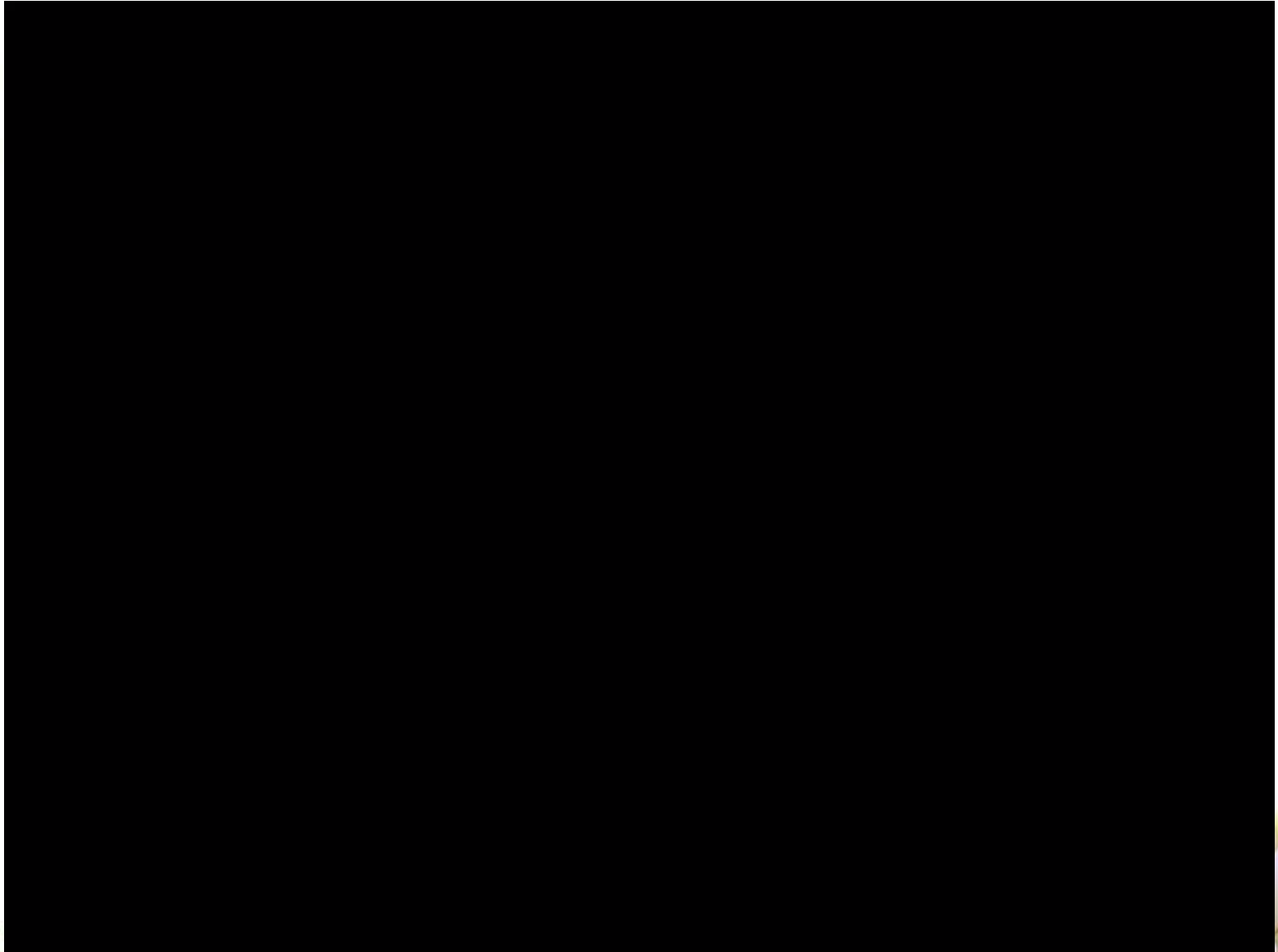

Κάστρο Κερύνειας

Στο κατεχόμενο κομμάτι της πατρίδας μας από τους Τούρκους εισβολείς, βρίσκονται πολλά μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς. Αρκετά από αυτά έχουν πάθει φοβερές καταστροφές. Εκκλησίες έχουν βανδαλιστεί, έχουν κλαπεί συστηματικά εκκλησιαστικά σκεύη και εικόνες, τοιχογραφίες έχουν αποτοιχιστεί και έχουν αφαιρεθεί ψηφιδωτά δάπεδα.

Το πιο κάτω βίντεο παρουσιάζει την καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς στα κατεχόμενά μας μέρη.

Πέρα από τα κτήρια και τους αρχαιολογικούς χώρους, πολιτιστική κληρονομιά είναι και ό,τι φυλάγεται στα Μουσεία και θυμίζει τον τρόπο με τον οποίο ζούσαν οι πρόγονοί μας.

Άυλη πολιτιστική κληρονομιά

α (στερητικό) + ύλη = αυτή που δεν έχει ύλη

Μιλώντας για άυλη πολιτιστική κληρονομιά εννοούμε όλα αυτά που έχουμε, που σε αντίθεση με τα σπίτια, τα χωράφια, τις κτηματικές περιουσίες **κανείς** δεν μπορεί να μας τα πάρει.

Είναι τα πράγματα που συνθέτουν την προσωπικότητα και την ταυτότητά μας και που τα έχουμε κληρονομήσει από ανθρώπους που γεννήθηκαν και δημιούργησαν πριν από εμάς. Είναι οι προφορικές μας παραδόσεις, οι χοροί και τα τραγούδια της παράδοσής μας, τα δρώμενα, οι γιορτές, οι τελετές, οι διάφορες τεχνικές για την κατασκευή χειροποίητων κατασκευών, οι γνώσεις και οι πρακτικές που σχετίζονται με τη φύση και το σύμπαν.

Μια τέχνη της Κύπρου που βρίσκεται και στον κατάλογο της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Ουνέσκο, είναι η τέχνη του **Λευκαρίτικου** κεντήματος.

Αποτελεί παράδοση που περνά από γενιά σε γενιά εδώ και αιώνες. Η παράδοση της κεντητικής τέχνης στα Λεύκαρα χρονολογείται στο 14ο αιώνα. Εντοπίζονται επιδράσεις από ντόπιες τεχνικές, κεντήματα βενετσιάνων ευγενών, αρχαιοελληνικά και βυζαντινά γεωμετρικά μοτίβα. Αποτελεί συνδυασμό καλλιτεχνικής έκφρασης και κοινωνικής πρακτικής καθώς ήταν για αιώνες η κυριότερη ενασχόληση των γυναικών στο χωριό, οι οποίες δημιουργούν ακόμη τραπεζομάντηλα, πετσέτες και άλλα κεντήματα υψηλής αξίας καθισμένες στα στενά δρομάκια του χωριού ή σε εσωτερικές αυλές.

Σχετική είναι και η τέχνη της υφαντουργίας, η οποία αναπτύχθηκε στην Κύπρο από την αρχαιότητα

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΑΡΤΑΛΕΙΟΣ

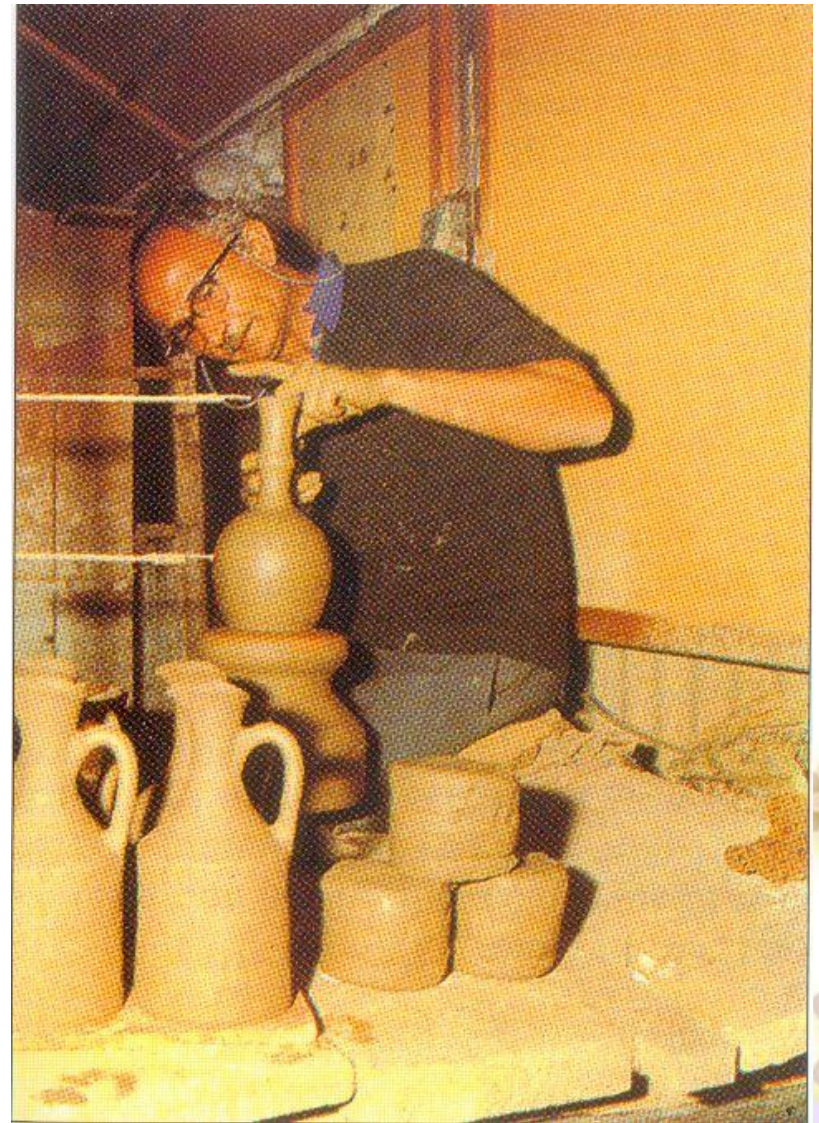
Σχεδόν σε κάθε σπίτι της Κύπρου, υπήρχε κι ένας αργαλειός, όπου οι γυναίκες ύφαιναν στο αρκαστήρι, τον οριζόντιο ξύλινο αργαλειό, φτιάχνοντας ποικιλία βαμβακερών, μεταξωτών και μάλλινων υφαντών για τον εξοπλισμό του σπιτιού και το ντύσιμο της οικογένειας.

Ήταν απαραίτητος, μέχρι τα μέσα του 20ου αιώνα, οπότε και άρχισε να παραμερίζεται με την εφεύρεση της ραπτομηχανής.

Από την αρχαιότητα αναπτύχθηκε πολύ στην Κύπρο και η τέχνη της **αγγειοπλαστικής**. Ο Κύπριος κατασκεύαζε αγγεία για να αποθηκεύει ή να μεταφέρει τα προϊόντα του.

Η **καλαθοπλεκτική** είναι ακόμη μια τέχνη που αναπτύχθηκε κυρίως σε περιοχές με άφθονες πρώτες ύλες όπως καλάμια, αγριοτρεμιθιές, είδη βούρλων και άλλα παρόμοια, τα οποία εντοπίζονται κοντά σε ποτάμια.

Η αργυροχοΐα και η ξυλογλυπτική είναι ακόμα δύο τέχνες που αναπτύχθηκαν στην Κύπρο από τα πολύ παλιά χρόνια.

Στον κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ουνέσκο, πέρα από το λευκαρίτικο κέντημα που γνωρίσαμε προηγουμένως, η πατρίδα μας έχει και τα **τσιαττιστά**.

Τα τσιαττιστά ή τραγούδια του παλιωμάτου είναι αυτοσχέδιες ομοιοκατάληκτες δίστιχες ή ολιγόστιχες ποιητικές δημιουργίες στην κυπριακή διάλεκτο. Εκτελούνται με τη μορφή μονομαχίας μεταξύ δύο διαγωνιζομένων, η οποίοι με τη συνοδεία μουσικής ανταλλάσσουν στίχους με τους οποίους προσπαθούν να προκαλέσουν ο ένας τον άλλον και να τον φέρουν σε λεκτικό αδιέξοδο. Το κοινό που παρακολουθεί καθορίζει τον νικητή με τις επευφημίες του.

Οι ποιητάρηδες, τσιαττιστάες, πρέπει να είναι έξυπνοι, ετοιμόλογοι, ώστε να ετοιμάζουν πολύ γρήγορα μια έξυπνη απάντηση στον αντίπαλο.

Τα τσιαττιστά είναι ιδιαίτερα δημοφιλή σε οικογενειακές συγκεντρώσεις, γάμους και γιορτές, κυρίως του Κατακλυσμού.

Δημήτρης Τζιαμπάζης – Αρτέμης Κκαΐλης – Κατακλυσμός Λάρνακας

Στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά της πατρίδας μας, βέβαια, περιλαμβάνονται και όλα τα δημοτικά μας τραγούδια καθώς και οι παραδοσιακοί μας χοροί.

Αντρικοί καρτσιλαμάδες

Χορός του Δρεπανιού

Ζεϊμπέκκικο

Γυναικείοι καρτσιλαμάδες

Χορός της Τατσιάς

Τέλος, στον κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ουνέσκο, η Κύπρος έχει να παρουσιάσει και τη Μεσογειακή Διατροφή.

